

Tibet – plány na zavedenie čínštiny ako hlavného vyučovacieho jazyka

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. novembra 2010 o Tibete – plány na zavedenie čínštiny ako hlavného vyučovacieho jazyka

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Číne a Tibete, najmä na uznesenie z 10. apríla 2008 o Tibete¹,
- so zreteľom na článok 122 ods. 5 rokovacieho poriadku,
- A. keďže rešpektovanie ľudských práv a slobody identity, kultúry a náboženského vyznania je základnou zásadou Európskej únie a prioritou jej zahraničnej politiky,
- B. keďže Čínska ľudová republika vyjadrila želanie, aby vzťahy medzi všetkými 56 etnickými menšinami boli harmonické,
- C. keďže 19. októbra 2010 približne 1 000 študentov z tibetského etnika uskutočnilo pokojný pochod cez Tongren, známy aj ako Rebkong, na protest proti plánu zavedenia mandarínskej čínštiny ako hlavného vyučovacieho jazyka na školách v tejto oblasti; keďže 23. októbra 2010 sa protest rozšíril do provincie Čching-chaj a do Pekingu, kde 400 tibetských študentov z Minzuskej univerzity usporiadalo demonštráciu,
- D. keďže jazyk Tibetánov je ako jeden zo štyroch najstarších a najautentickejších jazykov v Ázii základným prvkom tibetskej identity, kultúry a náboženstva a keďže spolu s celou tibetskou kultúrou zároveň predstavuje nenahraditeľnú súčasť svetového dedičstva, keďže tibetský jazyk, ktorý je svedectvom historicky bohatej civilizácie, je zásadným a nenahraditeľným prvkom tibetskej identity, kultúry a náboženstva,
- E. keďže jazyky vyjadrujú sociálne a kultúrne postoje spoločenstva, keďže spoločný jazyk spoločenstva je rozhodujúcim kultúrnym faktorom a keďže jazyky odhaľujú veľmi špecifické sociálne a kultúrne správanie a spôsoby myslenia,
- F. keďže bolo uznané, že dvojjazyčné vzdelávanie založené na materinskom jazyku je najúčinnnejším spôsobom vedúcim k úspešnej dvojjazyčnosti Tibetánov, a keďže táto politika dvojjazyčného vzdelávania (tzv. model 1) v celej tibetskej oblasti trvale vedie k najvyššej miere úspešnosti tibetských stredoškôľakov, pokiaľ ide o ich prijatie na vysoké školy,
- G. keďže tibetský jazyk je v základných, stredných a vysokých školách vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahuje vláda Tibetskej autonómnej oblasti, postupne nahrádzaný čínštinou a úradné dokumenty nie sú v tibetskom jazyku zvyčajne dostupné,
- H. keďže zmena politiky vzdelávania by obmedzila používanie tibetského jazyka v školách, pretože všetky učebnice a predmety s výnimkou výučby tibetčiny a angličtiny by boli

¹ Ú. v. EÚ C 247 E, 15.10.2009, s. 5.

v mandarínskej čínštine,

- I. keďže Čínska ľudová republika spolu s ďalšími 142 krajinami 13. septembra 2007 schválila prijatie Deklarácie OSN o právach pôvodného obyvateľstva, kde sa v článku 14 uvádza, že „pôvodné obyvateľstvo má právo stanoviť a kontrolovať vlastný systém vzdelávania a inštitúcie poskytujúce vzdelávanie v jeho vlastnom jazyku, a to spôsobom, ktorý zodpovedá jeho kultúrnej metóde výučby a štúdia“,
- J. keďže vzhľadom na dominantné postavenie čínštiny silnejú medzi absolventmi vysokých škôl v tibetských oblastiach obavy súvisiace s nájdením zamestnania, pretože podľa petície podpísanej učiteľmi a študentmi sa väčšina tibetských študentov nikdy neocitla v čínsky hovoriacom prostredí, a preto nie sú schopní v tomto jazyku komunikovať,
 1. odsudzuje stále tvrdšie opatrenia týkajúce sa uplatňovania kultúrnych, jazykových, náboženských a ostatných základných slobôd Tibeťanov a zdôrazňuje potrebu zachovávať a ochraňovať osobitú kultúrnu, náboženskú a národnú identitu šiestich miliónov Tibeťanov a zaoberať sa obavami súvisiacimi s potláčaním a marginalizáciou tibetského jazyka ako základu tibetskej identity;
 2. berie na vedomie obavy súvisiace s pokusmi znehodnotiť tibetský jazyk a zdôrazňuje, že podmienkou úspešného dvojazyčného vzdelávania je zachovanie tibetčiny ako domáceho jazyka;
 3. vyzýva čínske orgány, aby uplatňovali článok 4 ústavy Čínskej ľudovej republiky a článok 10 zákona o regionálnej národnej autonómii, ktoré zaručujú „slobodu všetkých národov používať a rozvíjať vlastné hovorené a písané jazyky“;
 4. naliehavo vyzýva čínske orgány, aby podporovali skutočnú politiku dvojazyčnosti, v rámci ktorej bude všetky predmety vrátane matematiky a vied možné vyučovať v tibetskom jazyku, posilní sa výučba čínštiny a miestne orgány a spoločenstvá budú oprávnené prijímať rozhodnutia o vyučovanom jazyku;
 5. domnieva sa, že každá etnická menšina má právo zachovať si svoj vlastný jazyk a písmo; zastáva názor, že spravodlivý dvojazyčný systém vzdelávania prispeje k lepšej spolupráci a pochopeniu, keď sa Tibeťania budú učiť čínštinu a čínske obyvateľstvo Chan žijúce v tibetských oblastiach sa bude zároveň podporovať v učení tibetského jazyka;
 6. zdôrazňuje, že zavedením čínštiny ako hlavného vyučovacieho jazyka by sa kvalita vzdelávania v prípade prevažnej väčšiny tibetských stredoškôľakov značne zhoršila, a preto by sa školské predmety – ako je to najprimeranejšie – mali vyučovať len v materinskom tibetskom jazyku;
 7. vyzýva čínske orgány, aby vynaložili všetko úsilie potrebné na zmiernenie jazykového a kultúrneho znevýhodnenia, ktorému sú Tibeťania vystavení pri hľadaní zamestnania v mestách, a to však spôsobom, ktorý neoslabuje tibetský jazyk a kultúru;
 8. vyzýva Európsku komisiu, vysokú predstaviteľku/podpredsedníčku Komisie a členské štáty, aby naliehali na čínsku vládu, aby v prvom rade zabezpečila, že právo študentov na pokojný prejav bude rešpektované a že príslušné orgány sa budú vecným a primeraným spôsobom zaoberať ich sťažnosťami, a v druhom rade zaistila, že sa budú riadne vykonávať nariadenia o štúdiu, používaní a rozvoji tibetského jazyka z roku 2002

v súlade so zákonom o regionálnej etnickej autonómii;

9. žiada Komisiu, aby predložila správu o využívaní prostriedkov požadovaných na podporu tibetskej občianskej spoločnosti v Číne a v exile v rámci rozpočtu na rok 2009 (1 milión EUR), a trvá na potrebe zachovania tibetskej kultúry, najmä v exile;
10. opätovne vyzýva Čínu, aby ratifikovala Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, a vyjadruje poľutovanie nad často diskriminačným zaobchádzaním s etnickými a náboženskými menšinami v Číne;
11. žiada čínske orgány, aby zahraničným médiám poskytli prístup do Tibetu vrátane tibetského územia mimo Tibetskej autonómnej oblasti a aby zrušili požiadavku špeciálnych povolení;
12. vyzýva diplomatických zástupcov EÚ v Pekingu, aby túto oblasť navštívili a Rade a vysokej predstaviteľke/podpredsedníčke Komisie predložili správu o súčasnej situácii, pokiaľ ide o otázku vzdelávania a jazyka;
13. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov, vláde a parlamentu Čínskej ľudovej republiky a Jeho Svätosti dalajlámovi.